

СИЛАБУС КУРСУ «ЮРИИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ І ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА»

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Освітньо-професійна програма: **Право**

Галузь знань: **08 Право**

Спеціальність: **081 Право**

Компонент освітньої програми – основна дисципліна

Рік підготовки – 1 рік, семестр – 2

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: згідно з розкладом

Керівник курсу – **Скиба Віталій Михайлович**, викладач циклової комісії юридичних дисциплін

Контактна інформація – vitaliyskiba123@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «*Юридична деонтологія і професійна етика*» спрямована на розкриття соціально-нормативного змісту професійної діяльності юриста, її принципів, особливостей та ролі в житті суспільства і держави; характеристика її минулого, сьогодення і тенденцій подальшого розвитку; надання знань і основних вимог до професійних і особистих якостей професійного юриста, ознайомлення із специфікою соціального регулювання професійної діяльності; формування світогляду юриста.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових, політичних, психологічних, етичних, естетичних, інформаційних й інших нормативних вимог, що загалом визначає соціально-правовий режим професійного спілкування юриста з колегами і клієнтами, а також основні види юридичних професій та характер юридичної практики у співвідношенні її з наукою, нормативи поведінки юристів різних спеціальностей, яких вони повинні дотримуватися в процесі професійної діяльності, юридичні професії за їх характерними рисами, юридична практика у взаємовідношенні з юридичною освітою і юридичною наукою.

Дисципліна орієнтує на формування набуття норм поведінки юристів, спрямованих на максимальне підвищення ефективності їх професійної діяльності, соціальне призначення юристів на сучасному етапі реформування державних інститутів, а також підвищити авторитет юридичної професії, сформувати стійку систему знань щодо морального обліку юриста, зробити їх елементом особистої культури, базою для подальшого формування правової свідомості особи та опанувати тенденції розвитку юридичної науки, визначити необхідні зміни щодо системи кваліфікаційних вимог в межах конкретних юридичних спеціальностей.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
32/42	Змістовий модуль 1. Професійна діяльність та майстерність юриста		
6/6 Л1,Л1, С1	Тема 1. Юридична деонтологія: загальна характеристика	Знати поняття та риси юридичної деонтології, їх основне призначення, предмет та структуру; вміти аналізувати значення юридичної науки для професійної підготовки юриста	Питання, ситуаційні завдання
6/6 Л2,Л2, С2	Тема 2. Юридична наука та юридична освіта	Знати значення юридичної науки для професійної підготовки юриста; розуміти розвиток юридичної освіти в Україні на сучасному етапі; аналізувати значення юридичної науки для професійної підготовки юриста; розуміти основні напрями науково-дослідницької діяльності студентів та їх завдання, поняття юридичної освіти, її види, форми, рівні	Питання, семінарські завдання, тести
4/8 Л3, С3	Тема 3. Юридична професія: загальна характеристика та види	Знати критерії класифікації професій та їх види, поняття професіоналізму і компетентності; аналізувати основні етапи формування і розвитку юридичної професії, поняття та риси юридичної професії	Питання, семінарські завдання, есе
8/6 Л4, Л4,С4, С4	Тема 4. Юридична професія: види	Знати загальну характеристику та основні функції судді, вимоги, що висувуються до претендентів на посаду судді, прокурора та адвоката; вміти розмежовувати вимоги, що висувуються до претендентів на посаду суддів, до осіб, що здійснюють прокурорську діяльність, та до осіб які займаються адвокатською діяльністю	Питання, семінарські завдання, есе
4/8 Л5, С5	Тема 5. Організаційно-правові аспекти діяльності юриста	Знати вимоги до оплати праці юристів, їх правовий та соціальний захист; вміти застосовувати положення професійної атестації та дисциплінарної відповідальності юристів	Питання, семінарські завдання, тести
4/8 Л6, С6	Тема 6. Юридична практика	Знати структуру юридичної практики: суб'єктів і об'єктів юридичної практики, юридичні дії та операції і способи їх здійснення, засоби юридичної практики, результат юридичної практики; вміти аналізувати загально-соціальні та спеціально-юридичні функції юридичної практики, приватну та публічну юридичну практику, її види та загальну характеристику	Питання, семінарські завдання, модульний контроль
22/24	Змістовий модуль 2. Професійна культура юриста		
4/4 Л7, С7	Тема 7. Правова культура юриста	Знати функції правової культури юриста та її структурні елементи; аналізувати деформацію професійної правосвідомості юристів, її види та шляхи подолання	Питання, семінарські завдання, тести
8/6 Л8, Л8, С8, С8	Тема 8. Етична культура юриста	Знати моральні принципи та їх відображення в актах, що регламентують професійну діяльність юристів; розуміти моральну деформацію представників юридичної професії, її причини та засоби подолання	Питання, семінарські завдання, колоквиум
4/8 Л9, С9	Тема 9. Політична культура юриста	Знати поняття політичної культури юриста та її структурні елементи, види політичної культури юриста; вміти аналізувати поняття політичної культури юриста та її структурні елементи, види політичної культури юриста	Питання, семінарські завдання, тести
6/6 Л10, Л10, С10	Тема 10. Психологічна культура юриста	Знати роль психологічних та конфліктологічних знань в юридичній практиці, психологічні чинники у діяльності юриста; вміти розрізняти конфлікти в юридичній діяльності, їх види та способи вирішення	Питання, семінарські завдання, тести, модульний контроль

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр II

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	17 тиждень	18 тиждень
Лекції	Л1	Л1	Л2	Л2	Л3	Л4	Л4		Л5	Л6	Л7	Л8		Л9 Л9		Л10	Л10	
Семінарські заняття		С1		С2		С3		С4, С4		С5		С6	С7		С8	С9		С10
Практичні заняття																		
Контроль знань												МК1						МК2, ІНД3

Л1 - лекції

С1 - семінарське заняття по темі 1

МК1 - модульний контроль 1

ІНД3 - індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та есе, колоквіум, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами навчальної дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на **семінарських заняттях** у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, написання есе, складання правових і процесуальних документів.

При підготовці до семінарських занять студент опрацьовує теоретичні питання відповідно до плану заняття, звертаючи увагу на вимоги щодо оформлення (складання таблиць, структурно-логічних схем, глосаріїв, конспектів тощо). Інформаційними джерелами для здобувачів освіти є конспект лекцій та наведений у навчальних матеріалах перелік рекомендованої літератури щодо кожної теми. За наявності серед завдань семінарського заняття підготовки реферату – робота здобувачів освіти полягає у підготовці належно оформленого реферативного дослідження та публічного представлення його результатів.

На семінарських заняттях передбачається формування навичок застосування правових норм до конкретних обставин. Ситуативні завдання розв'язуються за наступним алгоритмом:

1. Встановлення кола суспільних відносин, які передбачаються завданням.
2. Правова характеристика суті ситуаційного завдання.
3. Визначення нормативно-правової бази, необхідної для вирішення конкретної ситуації.
5. Всебічне і повне обґрунтування правових висновків стосовно вирішення конкретної

ситуації.

Оскільки формування практичних навичок базується на основі теоретичних знань, на практичних заняттях може здійснюватися поточний контроль у формі тестового опитування.

У процесі семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, вільно володіти професійними термінами, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати, правильно застосовувати норми права на практиці та приймати власні рішення у невизначених ситуаціях.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських та практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

Терміни проведення різних форм занять наведені у схемі вивчення дисципліни.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками тлумачення і застосування правових норм як національного, так і міжнародного права.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів, підготовки презентаційних матеріалів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- усне опитування - передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку; він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- письмове опитування - з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з тем дисципліни, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці;
- тестова перевірка як один із видів письмового опитування - передбачає визначення рівня сформованості знань і вмінь з певної теми дисципліни за допомогою тестів відкритої і закритої форм;
- написання есе - проводиться з метою об'єктивного з'ясування спроможності студентів застосовувати правові норми, до конкретних життєвих ситуацій, перевірки професійних компетентностей із прийняття рішень в умовах невизначеності.

Ключовими формами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- індивідуальна перевірка - проводиться щодо конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом знань, умінь і навичок, рівня формування професійних компетентностей;
- фронтальна перевірка - форма контролю, що спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання або письмову роботу;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** - засвоєння студентом навчального матеріалу оцінюється на підставі результатів поточного та модульного контролів, захисту ІНДЗ, не передбачаючи обов'язкової присутності студента.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка
II семестр Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	-	100
II семестр Розрахунок оцінки в балах	85	90	80	-	85 балів

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (II семестр):

$$O = 85 \cdot 0,7 + 90 \cdot 0,2 + 80 \cdot 0,1 = 85$$

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ.

Здобувач освіти повинен дотримуватись [Правил внутрішнього розпорядку Коледжу](#) та відвідувати заняття згідно з розкладом. Очікується, що студенти відвідають усі лекції та семінарські заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрадження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватись термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу.

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача. Роботи (ПМК, ІНДЗ), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АПЕЛЯЦІЙ.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються [Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів](#). Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до [Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти](#).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

У Коледжі академічна доброчесність регулюється [Положенням про академічну доброчесність](#) та передбачається за замовчуванням. Це означає, що усі здані роботи є результатом розумової праці студента, їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політики Коледжу та документи щодо академічної доброчесності (як інституційного, так і загальнодержавного значення) наведені на сторінці Коледжу [АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ](#)

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Сливка, С. С. Юридична деонтологія [Текст] : підручник / С. С. Сливка. Вид. 3-тє, перероб. і доп. – К.: Атака, 2008.- 296 с.
2. Скакун, О. Ф. Юридична деонтологія [Текст] : підруч. / О. Ф. Скакун. – Х.: Еспада, 2008. – 400 с.
3. Юридична деонтологія [Текст] : підручник / Ткаченко В. Д., Погребняк С. П., Лук'янов Д. В. та ін./ за ред. В. Д. Ткаченка. Вид. друге. – Х. : Одиссей, 2008. – 256 с.
4. Андрейцев В.І., Андрейцев В.В. Правнича освіта в Україні: проблеми теорії та практики. Навчально-практичний посібник. Київ, 2000. 314 с.
5. Богатирьов І. Г. Юридична деонтологія / І. Г. Богатирьов, П. В. Макушев, В. М. Торяник. Харків: Харків юрид., 2009. 212 с.
6. Ведерніков Ю.А., Кульбач С.О., Кучук А.М. Юридична деонтологія: навч посіб. для студ. вищих навч. закл. Дніпропетровськ, 2011. 205 с.
7. Пендюра М.М., Дручек О.В. Юридична деонтологія : навч. посіб. Ч. 2 / М.М. Пендюра, О.В. Дручек. Київ: НАВС, 2014. 156 с.
8. Ухач, В. З. Юридична деонтологія і професійна етика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. З. Ухач. - Тернопіль : Вектор, 2015. - 335 с. хач, В. З. Юридична деонтологія і професійна етика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. З. Ухач. - Тернопіль : Вектор, 2015. - 335 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/20178>
9. Парламентська етика в Україні. Реалії, потреби, перспективи. За матеріалами дослідження Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння та Інституту соціальних технологій «Соціополіс» / за заг. ред. Ірини Суслової, Філіпа Флурі, Валентина Бадрака. 2017 рік. Женева – Київ. URL:

https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Parliamentary-Ethics-Ukraine_UKR.pdf

10. Гапотій В.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник / В.Д. Гапотій, О.Г. Мінкова.— Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. — 146 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4583/1/Начальний%20посібник%20Юридична%20деонтологія%202017.pdf>

11. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб./ [І. А. Логвиненко, І. Л. Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін.] ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. —Харків : ХНУВС, 2022. — 184 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ed4a0090-3bf0-43ec-9b1a-a23d48badb90/content>

12. Юридична деонтологія: Підручник / Ткаченко В.Д., Погребняк С.П., Лук'янов Д.В. та ін. / За ред.. В.Д.Ткаченка. — Х. : Одіссей. — 2006.-256 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/Ur_Deontolog_2006.pdf